

Sivilombudet – Mangel på svar er et omfattende og økende problem

Kommunal Rapport 22.09.2025

Sivilombud Hanne Harlem er ikke overrasket over at statsforvalterne mottok 443 henvendelser om mangel på svar på innsynskrav i fjor.

Sivilombud Hanne Harlem sier at de fleste innsynshenvendelser som stopper opp, er kurante å behandle.

– Dette stemmer helt med det bildet vi har pekt på tidligere og også i rapport til Stortinget. Manglende svar – det er første punkt. Hvis forvaltningen ikke klarer å gi et svar – hvordan oppleves det for innbyggerne? sier sivilombud Hanne Harlem.

Hun deltok i en paneldebatt under framleggelsen av rapporten «Når du ikke engang får svar ...» under Åpenhetsseminaret til Pressens offentlighetsutvalg mandag.

Rapporten viser at Statsforvalterne mottok minst 443 henvendelser om manglende svar på innsynskrav i 2024.

I panelet deltok også advokat Frode Lauareid fra KS Advokatene og ansvarlig redaktør i Kommunal Rapport, Britt Sofie Hestvik.

Bekymret for innbyggere

I debatten sa Harlem at mangel på svar på innsynshenvendelser handler om holdninger og om enkelhet.

– Med holdninger tenker jeg på en forventning i hele forvaltningen om det man egentlig vet at åpenhet handler om: demokrati. Det å gi innsyn er som regel mindre ressurskrevende enn å avslå innsyn. Man kan få inntrykk av at det er et troll som sitter og passer på at det ikke gis for mye innsyn. Det trollet finnes ikke. Kanskje med unntak av ledelsen – og da må de gå i seg selv, sier Harlem.

Samtlige i panelet sa seg enige i at innbyggere og andre må få svar på innsynshenvendelser: Sivilombud Hanne Harlem, advokat Frode Lauareid og ansvarlig redaktør i Kommunal Rapport, Britt Sofie Hestvik.

I debatten sa Hestvik at hun er bekymret for de helt vanlige innbyggerne som ikke får svar på sine innsynshenvendelser.

Lauareid ble spurt om hvilke innsynsråd han gir til kommunene.

– Jeg er advokat. Det kommer an på hva som er bestillinga. Generelt gir jeg råd om at innsynsretten skal oppfylles. Men det er nok av saker der dette er problematisk, sier Lauareid.

Sivilombudet trakk fram at størsteparten av innsynskravene som stopper opp, er krav som er kurante å behandle.

Behov for tiltak

– Flere etterlyser sanksjonsmuligheter overfor offentlige instanser som ikke følger offentlighetsloven. Hva tenker Sivilombudet om det?

– At det er behov for å gjøre noe, har vi sagt mange ganger. Men hvilke virkemidler som skal tas i bruk, er opp til Stortinget. Sivilombudet passer på at forvaltningen følger gjeldende rett. Innføring av nye lover er et lovgiverspørsmål, sier Harlem.

Les rapporten [«Når du ikke engang får svar»](#)